

Múzeum obchodu Bratislava

VÝROČNÁ SPRÁVA ROK 2003.

1. Identifikácia organizácie

Názov organizácie: **Múzeum obchodu Bratislava**
Sídlo organizácie: Linzboothova 16, 821 06 Bratislava
Rezort/zriaďovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
Riaditeľ: Prom.hist. Marcel Juck

Múzeum obchodu Bratislava zabezpečuje na základe prieskumu a vedeckého výskumu zhromažďovanie, zhodnocovanie vedeckými metódami a odborné spravovanie zbierkových predmetov, písomných dokladov a iných dokumentačných foriem o vývoji obchodu, pohostinstva a cestovného ruchu (ďalej len obchodu) na území Slovenska od jeho prvopočiatkov až po súčasnosť. Zároveň zabezpečuje ich sprístupnenie verejnosti a využívanie vo verejnom záujme. Zbernou oblasťou je územie Slovenska a nadväzne oblasti a územia štátnych útvarov, ktorých bolo územie Slovenska v minulosti súčasťou.

Kontakt: Tel./fax: 00421/2/45243167

e – mail: muzeum.obchodu @ muzeumobchoduba.sk

názov: www.muzeumobchoduba.sk

forma hospodárenia: štátna rozpočtová organizácia

vysunuté pracovisko: stála expozícia „ Z histórie obchodu na Slovensku „, Zámocká 5,
019 01 Ilava – Klobušice, tel.:00421/42/4465638

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Poslaním Múzea obchodu Bratislava je najmä tvorba, ochrana, odborné spravovanie a prezentácia zbierkového fondu dokumentujúceho vývoj obchodu a pohostinstva na území Slovenska. Zbierkový fond spravuje múzeum, ako súčasť kultúrneho dedičstva národa a štátu. Kvantitatívne predstavuje zbierkový fond 59.619 kusov. Svojim pôsobením sa múzeum orientuje na celú populáciu s dôrazom na mládež na akomkoľvek stupni vzdelávania.

Podstatnou činnosťou je zhromažďovanie – tvorba zbierkového fondu – akvizícia – 99,9% predmetov, písomností a iných dokumentačných foriem získalo múzeum kúpou. Rovnocoennou zložkou činnosti je ochrana, čiže uloženie, konzervovanie a reštaurovanie. Odborné spravovanie spočíva najmä vo všetkých odborných múzejných činnostiach, ako sú evidencia, katalogizácia, kategorizácia, či podrobné vedecké spracovanie. Zbierkový fond je prezentovaný najmä výstavnou činnosťou, či už prostredníctvom stálej expozície, alebo špecialitou Múzea obchodu – putovnými výstavami na Slovensku, aj v Českej republike. Fond je nepriamo prezentovaný aj prostredníctvom spolupráce so subjektami reklamy, filmu, či obchodu. Ďalšou formou je publikačná činnosť. Múzeum podpísalo Dohodu o kultúrnej spolupráci s Mestským múzeom v Králikoch a stalo sa spoluorganizátorom sochárskeho sympózia Králiky 2003. Múzeum

zabezpečovalo účasť slovenských a maďarských umelcov v rámci programu sympózia vychádzajúceho z orientácie na umelcov z krajín Vyšegrádskej štvorky.

V roku 2003 mala byť realizovaná 1. etapa prípravy novej stálej expozície v podkroví sídelnej budovy múzea v Bratislave, spočívajúca v stavebnej časti realizácie v hodnote 9.747.000,- Sk, pre ktorú bol v roku 2002 vypracovaný investičný zámer. Na rok 2003 bolo pridelenie kapitálových prostriedkov na realizáciu zamietnuté, preto sa tento zámer stal hlavnou snahou aj pre rok 2003, s posunom realizácie na roky 2004 – 2005. Potreba realizácie je opäť veľmi akútna aj z dôvodu obnovenia aktivít mesta Ilava odpredať priestory expozície (múzeum je v prenájme) na podnikateľské účely. Použitie prostriedkov bolo v plnej výške schválené na rok 2004. V súčasnosti sa realizujú projektové práce. V opravách interiéru bude múzeum pokračovať formou obnovy interiérových, historických dvier v hlavnej komunikačnej chodbe budovy. Pokračovať bude akvizícia a ochrana zbierkového fondu vo vlastnej réžii, ale aj dodávateľským spôsobom (len v prípadoch, kde je potrebné využiť špeciálne odborné činnosti - reštaurovanie historických tlačí, umelecká maľba, ...). Pokračovať bude múzeum aj vo výstavnej činnosti v spolupráci s múzeami na Slovensku a v Českej republike. V múzeách bude pokračovať aj prieskum zbierkových fondov vo vzťahu k zameraniu Múzea obchodu, najmä v Uměleckoprůmyslovom múzeu a v Náprstkovom múzeu v Prahe. Publikačná činnosť bude nadväzovať na realizovaný 1. diel obrázkovo náučnej publikácie „Výstava do vrecka“ vydaním 2. dielu prezentujúceho archív múzea. V personálnej oblasti je stálou potrebou obsadenie odborného, funkčného miesta historika.

Budova MOB na Linzbothovej 16 v Bratislave – Podunajských Biskupiciach.

4. Činnosti/produkty organizácie a ich náklady

Odborné činnosti.

a) Výstavná činnosť

Stála expozícia – „Z histórie obchodu na Slovensku“

Expozícia bola otvorená počas celého roka v utorok až sobotu od novembra do marca od 8,00 –16,00 a od apríla do októbra od 9,00 – 17,00. Navštívilo ju 3.886 návštevníkov. Čo predstavovalo 15 ľudí denne. Stála expozícia je propagovaná najmä na školách a učilištiach regiónu, ako aj prostredníctvom regionálnych médií, reklamnými prícestnými pútačmi priamo v obci Klobošice, na diaľnici na exite Ilava ako aj v motorestoch pri obci Beluša v smere od Žiliny a na čerpacej stanici Transpetrol v smere od Bratislavy. Múzeum využíva mobilnú reklamu na zadnom skle autobusu na trase Bratislava-Trenčín – Považská Bystrica. Pravidelne bývajú rozosielené pozývacie listy na základné školy, stredné školy a učilišťa ako aj do rekreačných a liečebných zariadení na okolí (Piešťany, Nimnica,...). Expozícia je propagovaná aj na internetovej stránke múzea, ďalej na stránkach www.muzeum.sk Žilinskej firmy Decus,

www.il.mesto.sk mesta Ilava ako aj na obecnej stránke www.volny.cz/klobusice/. Ďalej bola propagovaná v Považsko Bystrickej regionálnej televízii, v rádiu Dúha a Slovenskom rozhlase-rádiu Regína. Ďalej je propagovaná pomocou siete projektu „Matúšove kráľovstvo“, ktorého „pútnickým miestom“ sa expozícia stala.

Ťažiskovými návštevníkmi sú aj naďalej žiaci a študenti základných a stredných škôl, SOU, gymnázií, obchodnej akadémie, atď..... Dôležitou skupinou návštevníkov boli nemecky hovoriaci pacienti z Piešťan. Návštevnosť aj naďalej ovplyvňuje otvorenie diaľnice, čím sa expozícia dostala z hlavného ťahu na vedľajšiu cestu a v roku 2003 čiastočne aj uzatvorenie Trenčianskeho hradu. Zásadnou zmenou v živote expozície je snaha miestneho úradu Ilava odpredať objekty kaštieľa v ktorom výstava sídli na podnikateľské účely, kde hrozí veľmi reálne stav nutnosti vyprázdniť priestory zo strany múzea na začiatku roku 2005. Aj preto sa múzeum rozhodlo pre realizáciu novej stálej expozície v podkroví sídelnej budovy v Bratislave (viď bod 2.).

V stálej expozícii, ktorej chod zabezpečujú dve pracovníčky, sa konajú pravidelné prednášky pre školskú mládež.

Registračná pokladňa „National Cash Register Co. pre 4 čašníkov v expozícii MOB v Klobušiciach.

Vitrína s atraktívnymi medenými zásobníkmi na kávu v stálej expozícii v Klobušiciach.

b) Výstavy

Múzeum pokračovalo aj naďalej v cestovaní so svojimi putovnými výstavami. V Českej republike bolo odštartované pútovanie novej výstavy „Historická reklama (zo zbierok Múzea obchodu)“. Výstava navštívila v roku 2003 Mestské múzeum v Králikoch, Múzeum Orlických hor v Rychnove nad Kněžnou, Múzeum Vysočiny v Havlíčkovom Brode, Horácké múzeum v Novom Městě na Moravě a Mestské múzeum v Moravskej Třebovej. Mimochodom výstava pokračuje aj v roku 2004.

Výstava prezentuje všetky vystaviteľné, atraktívne a typické prostriedky dobovej reklamy, ako sú najmä plagáty, smaltované a plechové tabule, obaly, kartónové vývesky a stojany, vývesné štíty, prospekty, katalógy, účtenky, hlavičkové papiere a dokonca aj elektrický svetelný vývesný štít. Ako symboly múzea sú prezentované medené zásobníky na kávu a registračná pokladňa. Výstava musela byť v každom múzeu operatívne prispôbovaná rozličným priestorom a podmienkam v každom múzeu, nakoľko množstvo predmetov je dané colným dokladom CARNET ATA. Výstava bola pri každom pobyte a každej preprave zvlášť poistená. Na propagáciu boli vydávané pozvánky a použité vopred vytlačené plnofarebné plagáty s bianco plochou pre dotlač.

Zo zástavky v Múzeu Vysočiny v Havlíčkovom Brode

Na Slovensku bola realizovaná výstava s podobnou tematikou historickej reklamy v „Kapitánskej budove“ Tekovského múzea v Leviciach, s ktorým má Múzeum obchodu dlhodobú úspešnú spoluprácu, veď išlo už o 5. výstavu v tomto múzeu.

Opäť boli inštalované najmä plagáty, tentokrát zo skupiny čerstvo zreštaurovaných, ďalej smaltované a plechové tabule, vývesné štíty, hlavičkové papiere, obaly a iné. Znova ako symbol múzea zásobníky na kávu a pokladňa. K výstave bol vypracovaný sprievodný text a vydaná pozvánka.

Z výstavy „Čím poslužíme?(Obchod v minulosti)“, vo Vlastivednom Múzeu v Hlohovci.

Ďalšou výstavou bola „Čím poslužíme?(Obchod v minulosti)“ realizovaná vo Vlastivednom múzeu v Hlohovci. Ťažiskom inštalácie bol nábytok obchodu so zmiešaným tovarom, opäť doplnený všetkými formami a prostriedkami dobovej reklamy a predmetmi dokumentujúcimi formy a spôsob predaja v minulosti. Výstava bola realizovaná vo výstavných priestoroch múzea v „Robotníckom dome“. K výstave bola vydaná plnofarebná obojstranne potlačená pozvánka so sprievodným textom a opäť boli použité farebné plagáty s bianco plochou na dotlač.

Múzeum sa čiastkovo zúčastnilo aj na výstave Malokarpatského múzea v Pezinku s tematikou historických bicyklov prezentáciou vlastnej kolekcie historickej reklamy viažucej sa k danej téme a druhý krát pri realizácii dobového obchodu množstvom historických obalov, reklamy a vzoriek tovarov. Podobne pri realizácii novej expozície Múzea mincí a medailí v Kremnici, kde zapožičalo predmety doplnujúce interiér historického obchodníka. Lesníckemu a drevárskemu múzeu vo Zvolene pomohlo pri realizácii výstavy Z dejín pijanstva predmetmi a reklamou viažucou sa k alkoholickým nápojom. V Slovenskom Poľnohospodárskom múzeu v Nitre pomáhala pri realizácii výstav a doplnení stálej expozície.

Múzeum obchodu počíta s pretvorením výstavy s tematikou historickej reklamy na Slovensku na putovnú výstavu a predĺžením putovnej výstavy v Českej republike, kde je o ňu veľký záujem.

Prvoradou úlohou do budúcnosti bude aj realizácia novej stálej expozície v podkrovných priestoroch kúrie Juraja Alberta – sídelnej budovy múzea v Bratislave –Podunajských Biskupiciach, ako sme uviedli v bode 2.

c) Akvizícia.

V tejto základnej a podstatnej činnosti bolo múzeum znova úspešné a podarilo sa mu najmä vďaka možnostiam štátneho rozpočtu získať 304 ks zbierkových predmetov a písomností, čo predstavuje 201 prírastkových čísel, v nadobúdacej cene 367.520,- sk, hradenej z kapitálových prostriedkov.

Zbierkový fond bol takto obohatený o registračné pokladnice, kolekcie plechových a kartónových škatuliek, smaltovaných a plechových tabúľ, zásobníky na kávu, váhy, fľaše, unikátny skriňový gramofón, drobné reklamné predmety, cvikacie hodiny, reklamné hodiny, vývesný štít, točku na pivo, aranžérsku figurínu, počítačové stroje, unikátne sklenené reklamné tabule, kuchynský robot, vzorky tovarov a iné.

Na základe akvizičného prieskumu sú v evidencii múzea už aj predmety, ktoré bude potrebné získať v roku 2004.

Časť predmetov bola získaná kúpou od súkromných osôb prostredníctvom Komisie pre tvorbu zbierok Múzea obchodu, zloženej z pracovníkov múzea a externých členov z Mestského múzea v Bratislave, Historického múzea Slovenského Národného múzea, redakcie Projekt a živnostníka – súdneho znalca z oblasti obchodu so starožitnosťami. Časť bola získaná v obchodoch so starožitnosťami v Bratislave a v Banskej Štiavnici.

**Reklamné hodiny „Cacao Suchard“
zo začiatku 20. stor.**

Kolekcia plechových obalov z akvizícií v roku 2003

d) Prieskum v iných inštitúciách.

Prieskum sa sústredil najmä na Uměleckoprůmyslové muzeum v Prahe, ktoré má svojim zameraním niektoré zbierky veľmi podobné Múzeu obchodu Bratislava, no najmä rozsiahlu niekoľko tisícovú zbierku reklamných plagátov. Do budúcnosti bola dohodnutá ďalšia spolupráca a prieskum a pomoc pri získavaní kontaktov s Náprstkovým múzeom, ktoré vlastní takisto rozsiahlu zbierku historických plagátov.

e) Spracovanie zbierok.

MOB má v prvom stupni evidencie zaregistrovaných 8.018 prírastkových čísel, čo predstavuje 59.619 ks predmetov, písomností a iných dokumentačných foriem. V druhom stupni evidencie, teda skatalogizovaných je 5.555 prírastkových čísel, čo predstavuje 50.390 ks. Múzeum má teda druhotne

spracovaných skoro 85 % zbierkového fondu. Žiaľ MOB zaznamenalo v roku 2003 znova výpadky odborného pracovníka – historika zo zdravotných dôvodov. Prijatie ďalšieho odborného pracovníka bolo znemožnené zo strany zriaďovateľa nezvýšením kvóty počtu zamestnancov z 8 aspoň na 9. Tento fakt ostáva v platnosti aj na rok 2004. Z tohto dôvodu niektoré odborné práce nenapredovali, tak ako boli pôvodne plánované. Popri tom ideálny stav pre plnú funkčnosť Múzea obchodu Bratislava je aj podľa Organizačného poriadku 14 osôb.

f) Ochrana zbierok

Zreštaurovaný secesný orchestrion „ Continental Orchester“

V roku 2003 bolo zakonzervované a zreštaurované väčšie množstvo predmetov vo vlastnej reštaurátorskej dielni odborným reštaurátorom MOB. Najdôležitejšie bolo dokončenie prác na secesnom orchestrione. Bola prevedená protiplesňová dezinfekcia úložného zariadenia pre plagáty a kartónové stojany látkou „Peristil“. Opravené a zakonzervované boli viaceré kartónové, smaltované a plechové reklamy. Ďalej drevené obaly, ktoré boli zabezpečené proti červotočom. Opravené boli aj niektoré vývesné štíty.

Nepriamo je ochrana zbierkového fondu zabezpečená aj 2 strážnymi psami, elektronickou zabezpečovacou signalizáciou napojenou na centrálny pult ochrany Mestskej polície (EZS je zabezpečená aj stála expozícia v Klobušiciach), zároveň je celý objekt opatrený mrežami. Na EZS sa vykonávajú pravidelné revízie. Protipožiarna ochrana je zabezpečená hasiacimi prístrojmi, ktoré sa pravidelne kontrolujú a múzeum má dodávateľsky zabezpečenú techniku protipožiarnej ochrany (všetko platí aj pre stálu expozíciu). Zásadnou pre ochranu zbierkového fondu bola realizácia kompletnej opravy dvoch miestností – depozitára a archívu. Boli opravené podlahy, strop, omietka, nátery, murivo bolo odvlhčené chemickou injektážou, svietidlá, boli zrealizované nové podhlady a obstaraná sada nových regálov a väčšie množstvo nových archívnych škatúľ, ktoré výrazne zracionalizovali spôsob uloženia pradmetov a písomností. Všetky depozitáre sú vybavené modernými vysušovačmi vzduchu zakúpenými postupne v minulých rokoch.

Počas putovnej výstavy v Českej republike boli zvlášť poistené každá preprava a pobyt v jednotlivých múzeách. Rovnako je poistený celý zbierkový fond v rámci majetku múzea.

g) Odborno – metodická, lektorská činnosť.

Múzeum dlhodobo spolupracuje s viacerými múzeami, pri realizácii ich vlastných výstav. Tak má dlhodobo zapožičané predmety Múzeum Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši vo svojej expozícii o dejinách mesta, Malokarpatskému múzeu v Pezinku boli poskytnuté predmety a písomnosti, pre výstavu s tematikou historických bicyklov a dejín mesta, Múzeu kultúry karpatských Nemcov zasa katalógy a prospekty smaltovní a kovovýrobní. Lesníckemu a poľnohospodárskemu múzeu vo Zvolene predmety na výstavu s tematikou alkoholu. MOB podobne spolupracuje aj s inými subjektami. Predmety má v dlhodobej zápožičke Múzeum mincí a medailí v Kremnici, či Slovenské Poľnohospodárske múzeum. V roku 2003 múzeum spolupracovalo so spoločnosťou „Koliba production & services s.r.o.“ pri realizácii filmu „Frankenstein“ spoločnosti Hallmark, konkrétne pri zariaďovaní interiéru chemického laboratória. Slovenská televízia zasa nakrúcala celé jedno pokračovanie tematického seriálu o foto-video technike v interiéroch MOB. Múzeum pravidelne poskytuje materiály študentom vysokých a stredných škôl s ekonomickým zameraním pri príležitosti vypracovávaní seminárnych prác a pod.

V stálej expozícii v Klobošiciach pokračovala naďalej lektorská a prednášková činnosť. Prednášky sa uskutočnili nasledovne:

- 7.1. Cechy a remeslá v Ilave
- 16.1. Výmenný obchod na našom území
- 28.1. Vznik a história Ilavského pivovaru
- 11.2. Historické pamiatky Ilavy
- 19.2. Obdobie výmenného obchodu
- 4.3. Kultúrny vývoj Ilavy
- 11.3. Vývoj obchodu na Slovensku
- 26.3. Ilavský hrad a barokový kostol Trinitárov
- 4.4. Vývoj obchodu od najstarších čias po súčasnosť
- 8.4. Cechy a remeslá v Ilave
- 24.4. Výmenný obchod na našom území
- 6.5. Kultúrny vývoj Ilavy
- 1.10. Historické pamiatky Ilavy
- 7.10. Kultúrny vývoj Ilavy
- 14.10. Vývoj obchodu od praveku až po stredovek
- 21.10. Počiatky obchodu na Slovensku
- 28.10. Výmenný obchod na našom území
- 4.11. Cechy a remeslá
- 11.11. Vznik Ilavského pivovaru
- 18.11. Vývoj obchodu od najstarších čias po súčasnosť
- 3.12. Ilavský hrad a barokový kostol Trinitárov

Spolu sa na prednáškach zúčastnilo 686 detí.

h) Publikačná a propagačná činnosť.

Múzeum vydalo 1.diel obrázkovo – náučnej publikácie „Výstava do vrečka“, ktorá má snahu priblížiť formou výberu, zo všetkých zbierkových skupín zbierkový fond múzea, vychádzajúc z členenia na základe odborného katalogizačného triedníka.

Múzeum vydávalo ku väčšine výstav zvlášť plnofarebné obojstranné pozvánky, opatrené textom. Múzeum obchodu používa pri príležitosti otvorenia výstav svoj, na pomery slovenského múzejníctva rozsiahly reklamný fond – kalendáriky, bulletiny, PC – tašky, samolepky (2 typy), odznaky, plagáty, pohľadnice, či kľúčenky. Určitý počet týchto predmetov majú návštevníci k dispozícii výlučne zadarmo.

Pri príležitosti 20. výročia existencie MOB v roku 2003 boli vyrobené ešte v roku 2002 niektoré ďalšie a nové reklamné predmety, ako lietajúce taniere, pastelky, otváracie na fľaše, dvojfarebné perá, PC tašky, 2 druhy pohľadníc, kartičkové kalendáriky- 4 druhy, poháre 0,3 dl. a trojmesačné plánovacie kalendáre. Pri tejto príležitosti bol vydaný 13-listový 12-mesačný nástenný kalendár na roky 2003/2004

vytvorený z historických reklamných plagátov, opatrený odbornými textami. Niektoré z týchto predmetov je možné zakúpiť v stálej expozícii v Klobošiciach.

Múzeum propagovalo najmä svoju stálu expozíciu v Slovenskom rozhlase – rádiu Regína, rádiu Dúha, v regionálnej televízii v Považskej Bystrici, Trenčianske noviny a Ilavské noviny. Putovné výstavy zasa v regionálnej tlači a elektronických médiách v danej lokalite. Zároveň boli zadané podklady pre reklamný inzerát v nákladnej publikácii „Cestovný lexikón SR“ firmy Astor Slovakia.

i) Materiálno - technické vybavenie

Materiálno – technické vybavenie bolo doplnené vďaka možnostiam štátneho rozpočtu na požadovanú úroveň. Opäť sa pokračovalo v postupných opravách interiérov sídelnej budovy. Pristúpilo sa ku kompletnej oprave priestorov dvoch depozitárov, ako je uvedené v bode f) ktoré nevyhovovali po žiadnej stránke, či ochrany zbierkových predmetov praktickosti, hygieny, estetickejši, alebo kultúre pracovného prostredia. Ďalej bola realizovaná nová výmalba hlavnej komunikačnej chodby sídelnej budovy MOB. Zároveň bol prevedený nástrek krovu proti škodcom. Priebežne počas roka boli obstarávané chemikálie a spotrebný materiál.

Doprava bola zabezpečovaná výlučne osobným motorovým vozidlom Daewoo Nexia, výnimočne VAZ 2107. V budúcnosti sa počíta s pokračovaním opráv interiéru budovy, obnovou historických, drevených dverí na na hlavnej komunikačnej chodbe sídelnej budovy.

5. Rozpočet

Múzeu obchodu bol schválený rozpočet výdavkov na rok 2003 na 4.134.000,-, z toho na bežné výdavky 3.634.000,-, na kapitálové výdavky 500.000,-. V septembri bol rozpočet výdavkov v rámci všeobecného zvyšovania platových taríf zvýšený na 1.164.000,-, z toho bežné výdavky o 30.000,- z.j. na 3.664.000,-.

Z dôvodu neobsadenosti funkčných miest a dlhodobej práceneschopnosti boli šetrené prostriedky na mzdy, rovnako sa nečerpali bežné transfery. MOB preto požiadalo o presun týchto prostriedkov v sume 220.000,- s možnosťou využitia v kapitole 630 – Tovary a ďalšie služby, v čom bolo múzeu vyhovené. Celkové čerpanie na bežné výdavky bolo naplnené na takmer 100 % vo výške 3.663.617,40,-. Kapitálové prostriedky boli vyčerpané na 100 %, t.j. vo výške 500.000,-.

Príjmy múzea boli stanovené na 50.000,-, naplnené boli na 102 %, vo výške 51.217,-.

Stav fyzických osôb predstavoval 8 pracovníkov, ktorí zabezpečovali obsadenie 11 funkčných miest.

Skutočné čerpanie rozpočtu k 31.12.2001 bežných výdavkov bolo nasledovné:

610– Mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania –1.090.946,-, z toho -

611 – tarifné platy – 776.738,-

612 – príplatky – 198.208,-

z toho: 001 – osobný 144.341,-

002 – za riadenie 53.867,-

614 001 – mimoriadne odmeny –116.000,-

620– Poistné a príspevok zamestnávateľa do NÚP – 402.771,50,-, z toho –

623 – zdravotné poistenie – 96.685,-

625 - poistné do sociálnej poisťovne spolu – 274.851,-

z toho:

625 001 – nemocenské poistenie – 37.100,-

002 – dôchodkové poistenie – 235.653,-

003 – poistenie zodpovednosti za škodu – 2.098,50,-

626 – príspevok do NÚP na nezamestnanosť – 31.235,-

630 – Tovary a ďalšie služby – 2.169.899,90,-

z toho:

631 – cestovné náhrady – 61.923,90,-

z toho:

631 001 -tuzemské cestovné spolu –4.646,40,-

v tom:

ubytovanie – 620,-
 cestovné – 881,-
 stravné – 3.145,40,-
 631 002 – zahraničné cestovné spolu – 57.277,50,-
 v tom:
 ubytovanie – 19.511,70,-
 stravné – 26.502,-
 vreckové – 10.068,60,-

V cestovných náhradách sú zahrnuté výdavky na ubytovanie, stravné, cestovné a vreckové počas služobných ciest v Českej republike, na Slovensku a 1x v Maďarskej republike. Služobné cesty súvisely s realizáciou výstav, akvizíciou, prieskumom, organizovaním sympózií, údržbou stálej expozície, rokovaniami, atď (Vysoké Mýto, Lučenec, Košice, Poprad, Spišská Nová ves, Praha, Králiky, Jihlava, Hodonín, Klobušice, Rychnov nad Kňážnou, Banská Štiavnica, Kremnica, Martin, Levice, Havlíčkův Brod, Dvůr Králové nad Labem, Olomouc, Nové Město na Morave, Zvolen, Moravská Třebová, Hlohovec a Budapešť).

632 – energie, voda a komunikácie –337.041,60,-
 z toho:
 632001 – elektrická energia, zálohové platby a vyúčtovanie spotreby elektrickej energie v Bratislave a Klobušiciach –54.060,-
 632002 – para, plyn, stále mesačné zálohové platby a vyúčtovanie spotreby za vykurovací plyn v Bratislave - 61.582,80,-
 632003 – tepelná energia, vyúčtovanie spotreby tepelnej energie na vykurovanie stálej expozície v Klobušiciach – 46.640,-
 632005 – vodné, stočné – 1.483,-
 632006 – telefón, fax, pravidelné poplatky za dve účastnícke stanice (Bratislava, Klobušice) a jeden mobil – 119.284,10,-
 632007 – rozhlas a televízia, koncesionárske poplatky – 410,-
 632008 – poštovné – 5.563,-
 632009 – internet – 15.169,50,-
 632016 – odvozy všetkých druhov odpadu, pevný domový odpad Bratislava – 27.089,20,-
 632018 – revízie a kontrola zariadení, pravidelná ročná revízia EZS Bratislava – 5.760,-

633 – Materiál a služby – 212.200,-

z toho:

633001 – nábytok – 1.000,-
 633003 - technické vybavenie – vysávač do Klobušíc – 8.890,-
 633012 – kancelárske potreby a materiál – 64.335,90,-
 farba a páska do kalkulačky, papier do kopírovacieho stroja, obaly PVC na spisy, poznámkové bloky, zošity, šanóny, rýchloviazace, nožnice, spinky, zvyrazňovače, centropeny, ceruzky, gumy, lepiace pásky, náboje do zošivačky, obálky, vata, tmely, cartridge, oprášovač na pavučiny, toner, lieh, poistky, igelitová bublinková fólia na balenie, ľanový olej, štetce, žiarovky, žiarivky, prípravky na ochranu dreva, ochranné pracovné rukavice, protiplesňový prípravok, chemoprén, sáčky do vysavačov, pinzety, imbusové kľúče, chrániče na uši, rámy Reslig a iné.
 633013 – papier – faxový papier – 46,-
 633014 – čistiace, hygienické a dezinfekčné prostriedky (Bratislava, Klobušice) – 3.152,80,-
 633015 – tlačivá a tlač. služby – 9.939,40,-
 633016 – knihy, časopisy a noviny - celoročné predplatné SME, Zbierka Zákonov, Finančný spravodajca, Múzeum, Pamiatky a Múzeá, Krásy Slovenska, Historický časopis, Slovenský národopis – 20.821,20,-
 633017 – bielizeň, odevy – utierky – 39,80,-
 633039 – software – 16.458,-
 softwarové vybavenie dvoch PC
 633051 – materiálna ochrana objektov – 34.440,-
 pravidelné mesačne poplatky za bezpečnostné monitorovanie objektu múzea v Bratislave a technikovi požiarnej ochrany

633045 – archiválie a archívne krabice – súbor archívnych krabíc rôznych veľkostí – 15.413,-
 633054 – stravovanie – 37.397,-
     stravné lístky pre pracovníkov múzea
 633055 – mapy – mapa Prahy – 189,-

634 – dopravné – 291.926,30,-

z toho:

634001- PHM – benzín pre služobné mot. vozidlá Daewoo nexia a Vaz 2107 – 152.626,30,-
 634002 – mazivá, oleje, špeciálne kvapaliny – 1.026,30,-
 634003 – údržba a oprava mot. vozidiel – oprava bŕzd, výmena brzdového obloženia, geometria, výmena guľového čapu, kontrola nápravy, prezutie pneumatík, výmena chladiča, oprava defektu, svetiel, klaksónov, výmena žiaroviek, brzdových doštičiek, brzdového válc, oprava tlmičov, spojky, výmena vodnej pumpy, vzduchového filtra a olejového filtra, umývanie aut - 47.607,40,-
 634004 – pneumatiky – zimné a letné pneumatiky – 20.383,90,-
 634006 – náhradné diely a opravy – puklice, brzdové dštičky, brzdový valec, tlmič, spojka, vodná pumpa, vzduchový a olejový filter – Daewoo – 20.955,-
 634007 – zákonné poistenie mot. vozidiel, Vaz – 1. štvrtrok '04, Daewoo celoročné – 10.863,-
 634008 – havarijné poistenie Daewoo – 12.228,-
 634009 – prepravné – preprava výstav do ČR a po SR – 11.180,-
 634011 – diaľničné známky, parkovné – 2.430,-
 634013 – emisné kontroly, garančné prehliadky – 10.118,-

635 – Rutinná a štandardná údržba – 655. 550,60,-

z toho:

635002 – údržba výpočtovej techniky, záručný a pozáručný servis PC, oprava kopírovacieho stroja – 64.634,-
 635011 – údržba a oprava El. zabezpečovacej techniky- Bratislava – 6.576,-
 635014 – údržba administratívnych budov – kompletná oprava dvoch depozitárov, náter krovu proti škodcom, maľovanie hlavnej komunikačnej chodby sídelnej budovy – 575.500,-
 635045 – údržba verejnej zelene – orezanie stromov – 2.143,30,-
 635057 – údržba hasiacich prístrojov – 2.557,-
 635074 – oprava plynových kachiel – 1.940,-
 635086 – údržba prac. náradie ostatné – oprava reklamnej tabule múzea a montáž novej reklamnej tabule na exite Ilava – Klobušice, oprava bezpečnostného zámku – 2.200,-

636 – Nájomné – 114.664,-

v tom:

636008 – Nájomné za kultúrne zariadenia – nájomné za priestory stálej expozície MOB v Klobušiciach - 114.064,-
 636019 – nájomné za výstavné plochy – reklamná tabuľa v Klobušiciach – 600,-

637 – Ostatné tovary a služby – 496.593,30,-

z toho:

637001 – školenia, kurzy, semináre – účastnícke poplatky za semináre o daniach z príjmov, o štátnej pokladnici, seminár mladých múzejníkov, školenie mzdové účtovníctvo – 5.524,-
 637003 – reprezentačné výdavky na pohostenie a občerstvenie pri príležitosti rokovaní a návštev – 4.373,40,-
 637004 – propagácia a reklama – vyhotovenie pozvánok na výstavy, informačných tabúl (bratislava, Klobušice), kartičkových kalendárikov, trojmesačných nástenných kalendárov, reklamy na autobus, publikácia „Výstava do vrečka“ – 280.836,-
 637007 – inzercia – „zlaté stránky“ – 600,-
 637010 – preklady textov do anglického a nemeckého jazyka – 15.002,40,-
 637015 – poplatky za vedenie účtov v NBS – 1.624,80,-
 637018 – poistné – poistenie majetku MOB a poistenie zbierkových predmetov počas prevozov a pobytu v ČR – 67.252,-

637020 – povinný prídel do soc. fondu – 9.427,-
 637022 – výdavky na úhradu odvodov a poplatkov – členské Zväz múzeí na Slovensku -1.290,-
 637026 – prieskumné a projektové práce – návrh zariadenia interiéru opravených depozitárov, nová kalkulácia nákladov na realizáciu novej stálej expozície – 17.670,-
 637037 – fotoslužba – vyhotovenie fotodokumentácie výstav – 214,40,-
 637042 – remeselnícke služby – zasklenie rámov – 10.154,-
 637073 – na ošetrovanie zvierat – strava, lekárske ošetrovanie, očkovanie strážnych psov Bessy a Tiny – 7.023,30,-
 637086 – odmeny za práce mimo pracovného pomeru– odmeny za vedenie a spracovávanie účtovnej agendy, pokladničnej agendy, práca v komisii pre tvorbu zbierok MOB, reinstalácia hardware a software, zastupovanie v colnom konaní, realizácia webovej stránky - 75.607,-
700 – Kapitálové prostriedky – 500.000,-
 z toho :
 719014 - zbierkové predmety –367.520,-
 715030 – nákup skladového a dielenského vybavenia – súprava regálo do opravených depozitárov – 132.480,-

Efektívnosť čerpania prostriedkov štátneho rozpočtu v roku 2003 bola vyhovujúca. Celkove sa výdavky čerpali takmer na 100% - schválených 3.664.000,- – čerpanie 3.663.617,40,-
 V položkách:

610 –Mzdy platy a oostatné osobné vyrovnania. V položke bolo čerpanie nižšie z dôvodu nemožnosti prijať ďalšieho odborného pracovníka a dlhodobej práceneschopnosti. Efektívnosť čerpania viac ako 93%, schválených 1.170.000,- - čerpanie – 1.090.946,-
 620 –Poistné a príspevok zamestnávateľa do NÚP. Čerpanie opäť nižšie z rovnakých dôvodov, ako pri mzdách- viac ako 90%. Schválených 444.000,- - čerpanie 402.771,50,-
 630 – Tovary a ďalšie služby. Čerpanie po úpravách 100%.Schválené prostriedky spočiatku nepostačovali na niektoré aktivity, pôvodne schválených 1.950.000,- predstavovalo zhruba 90% pokrytia potrieb múzea, čo sa podarilo vďaka šetreniu na mzdách a bežných transferoch vyriešiť a z upravených 2.170.000,- bolo vyčerpaných 2.169.899,90,-.

Kapitálové prostriedky boli pôvodne rozvrhnuté do viacerých aktivít. 500.000,-: z toho: 50.000,- - obstaranie nového PC, 110.000,- súprava regálov do novoopravených depozitárov, 40.000,- pripravovaná a projektová dokumentácia, 300.000,- - zbierkové predmety.

Z už spomenutých personálnych dôvodov bolo počas roka rozhodnuté neobstarat' ďalší PC pre jeho nepotrebnosť. Ceny regálových zostáv sa počas roka o málo zmenili, čím sa na tento účel čerpalo o 22.480,- viac, čiže o cca 20%. Projektové práce, vo vzťahu k realizácii novej stálej expozície nebolo, z dôvodu presunu celej akcie na rok 2004 potrebné uplatniť. Prostriedky sa teda nečerpali. Ponuka predmetov do zbierkového fondu múzea prekračovala možnosti zhruba o 22% - 67.000,- čo sa vyriešilo použitím prostriedkov ušetrených na objektívne nerealizovateľných akciách. Prostriedky boli čerpané na 100% - 500.000,-.

6. Personálne otázky

Múzeum obchodu Bratislava patrí medzi najmenšie múzeá na Slovensku. Vo svojom organizačnom poriadku má stanovených 14 funkčných miest v 5 oddeleniach – riaditeľa, oddelenie výskumu múzejných predmetov, oddelenie výskumu písomností (archív), hospodársku správu a stálu expozíciu. V súčasnosti má však zriaďovateľom regulatívne povolených len 8 fyzických osôb.

V roku 2003 bol obsadených len 11 funkčných miest 8 fyzickými osobami . Pritom ideálny stav je podľa organizačného poriadku 14 osôb. Už stálym problémom je absencia – neobsadenosť odborných vysokoškolských miest – historikov. V roku 2003 boli 2 odborné funkčné miesta historikov neobsadené.

7., 8. Hodnotenie, analýza vývoja organizácie.

Múzeum obchodu, ako štátna rozpočtová organizácia hradila všetky svoje výdavky z prostriedkov štátneho rozpočtu. Tento rok hodnotíme z hľadiska štátneho rozpočtu ako jeden z najúspešnejších. Podarilo sa plniť všetky základné poslanie múzea ako takého. Zbierkový fond bol obohatený o 304 kusov predmetov

a písomností . Napríklad v rokoch 2000 a 1998 neboli pridelené múzeu kapitálové prostriedky a tak neboli vykázané žiadne prírastky.

Všetky výstavy múzea videlo spolu 10.436 návštevníkov, čo predstavuje výrazný nárast oproti roku 2002, avšak ideálny stav naplnený nebol. S tým súvisí aj jeden z hlavných problémov riešenia do budúcnosti a to je vytvorenie novej stálej expozície v podkroví sídelnej budovy v Bratislave – Podunajských Biskupiciach. Táto potreba vyvstala najmä v 2. polroku 2001, kedy začalo mesto Ilava, vyvíjať rôzne aktivity na odpredaj celého pamiatkového areálu kaštieľa v Klobošiciach, kde je MOB v prenájme, na podnikateľské aktivity a kde boli vydané jasné signály, vypovedajúce o zásadnom ohrození fungovania expozície po prípadnom úspešnom predaji, čo je aj vcelku logické. Magistrát mesta Ilavy sa tak rozhodol definitívne urobiť na prelome rokov 2004/2005. Našťastie na druhý pokus vyslyšal zriaďovateľ požiadavky MOB na štátny rozpočet a na rok 2004 bolo schválených kompletných 9.747.000,- na realizáciu plánovanej I. - stavebnej etapy budovania novej stálej expozície. V súčasnosti sa realizuje projektová dokumentácia. Dôležitou bude samotná realizácia stavby, ktorá po prebehnutí verejného obstarávania vychádza na II.polrok 2004. Po úspešnom zvládnutí týchto mimoriadne náročných úloh a po opätovnom schválení plánovaných prostriedkov na II.etapu bude všetko prichystané na smaotnú realizáciu a inštaláciu interiérov a samotnej expozície v roku 2005, s ktorej slávnostným otvorením sa počíta na prelome rokov 2005/2006. Múzeum obchodu má ambície vytvoriť modernú najmä svojimi formami, architektúrou interiéru a spôsobom komunikácie s návštevníkom netradičnú a možno aj „hi-tech“ múzeálnu expozíciu.

Dôležitou a náročnou úlohou pre múzeum je prechod na systém štátnej pokladnice, ktorý, ako sa v súčasnosti ukazuje nebude jednoduchý..

Aj ochrana zbierkového fondu dosiahla novú vyššiu úroveň kompletnou opravou dvoch depozitárov, a ich zariadením racionálnym systémom moderných regálov s vysokou nosnosťou.

Múzeum, nakoľko bude realizovať náročnú stavebnú časť budovania novej stálej expozície, obmedzí svoje aktivity na opravách interiérov sídelnej budovy na opravu vnútorných historických dvier hlavnej komunikačnej chodby.

V roku 2004 by MOB podľa finančných a kapacitných možností chcelo vydať 2. diel publikácie „Výstava do vrecka“ zameraný na archív múzea, opäť rozdelený podľa katalogizačného triedníka múzea , dokumentovaný kvalitnými obrázkami, atraktívnou formou najmä pre bežného čitateľa. Zároveň chceme pokračovať v trende putovných výstav aj na Slovensku, realizáciou novej výstavy „Historická reklama“ v múzeách v mestách ako Topoľčany, Trnava, či Nitra. Zároveň bude predĺžené putovanie výstavy v Českej republike v mestách, ako Moravská Třebová, Žďár nad Sázavou, či Bystřice nad Pernštejnem. Pokračovať chceme aj v prieskume zbierkových fondov v spriatelených múzeách, najmä v Uměleckoprůmyslovom múzeu v Prahe a doposiaľ z nášho hľadiska úplne neprebádanom Náprstkovom múzeu, ktoré vlastní veľmi bohatý fond historických reklamných plagátov.

prom. hist. Marcel Juck
riaditeľ Múzea obchodu